

İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması

№ 2 (2474) 16 yanvar 2026-cı il

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Hər kəsin doğulduğu andan toxunulmaz, ayrılmaz hüquqları, azadlıqları vardır. Bu hüquq və azadlıqlar şəxsin cəmiyyət və digər şəxslər qarşısında məsuliyyətini və vəzifələrini əhatə edir. İnsanların doğulduğu andan toxunulmaz, ayrılmaz hüquqları və azadlıqları yaranır. Bu hüquqlar dövlət və insan haqları ilə bağlı qəbul edilmiş qanunlarla müdafiə olunur. İnsan haqları demək olar ki, dünyanın bütün ölkələrində və beynəlxalq institutlar tərəfindən müdafiə edilir.

Beynəlxalq aləmdə insan haqları Birləşmiş Millətlər Təşkilatının deklarasiyası ilə

Ötən illər ərzində ölkəmizdə demokratik, hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasına, insan hüquq və azadlıqlarının səmərəli müdafiəsinə yönəlmiş tədbirlər nəticəsində bir çox nailiyyətlər əldə edilmişdir. Azərbaycan Respublikası 18 oktyabr 1991-ci ildə Dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Aktını qəbul etmişdir. 1995-ci ilin 12 noyabr tarixində, Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə qəbul edilmiş ilk milli Konstitusiyamızın uçda iki hissəsinin məhz insan haqlarının və azadlıqlarının təmin edilməsinə həsr edilməsi dövlətin ali məqsədi olduğunun bariz nümunəsidir.

İnsan hüquqları amili əsas məqsədimizdir...

qanuniləşdirilmişdir. Hər bir insan onun mənsub olduğu irqdən, cinsiyyətdən, dildən, dindən, siyasi və başqa hallardan asılı olmayaraq təmin olunmuş insan haqlarına və azad olmaq hüquqlarına malikdir. Demokratiya və insan hüquqları, sosial tərəqqi kimi ümumbəşəri dəyərlərə sadıq olan və hüquqi dövlət ürücüluğu yolunda inamla irəliləyən Azərbaycan Respublikasında insanların layiqli həyat şəraitinin, rifah səviyyəsinin, cəmiyyətdə özlərini təsdiq etmə imkanlarının artırılması üçün ciddi səylər göstərilir. 1998-ci ildə Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan Respublikasının tərəqqisini məhz "insan meyanı"nın inkişaf etdirilməsində görərək, insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində ilk fundamental sənədi - Milli Dövlət Proqramını təsdiq etmişdir.

Azərbaycan Respublikası dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra beynəlxalq cəmiyyətin tamhüquqlu və beynəlxalq hüququn müstəqil subyekti kimi özünü təsdiq edib. 1998-ci ildə Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin sərəncamı ilə 18 iyun insan hüquqları günü kimi təsis edilib. Ulu Öndər hakimiyyətə qayıdışından sonra vətəndaş hüquq və azadlıqlarının yüksək səviyyədə qorunmasını özünün başlıca fəaliyyət prinsiplərindən biri elan etmiş, məqsədlərinin genişləndirməsi üçün çoxsahəli islahatların həyata keçirilməsini daim diqqətdə saxlamışdır. Ölkəmizdə həyata keçirilən hüquqi mərhələlərdən ən mühümünü insan azadlıqlarının müdafiəsinin müdafiə mexanizmi olan Ombudsman təsisatının yaradılması olub. Ombudsman təsisatının yaradıl-

ması hüquqi dövlət quruculuğu istiqamətində aparılan islahatların məntiqi davamı idi. Azərbaycan Respublikası insan hüquqları haqqında bütün beynəlxalq sazişlərə qoşulmuşdur. Normativ-hüquqi aktların insan hüquqlarına dair beynəlxalq standartlara uyğunluğunun təmin edilməsi, hüquqi mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi və s. insan hüquqları haqqında öhdəliklərə riayət edilməsi ölkəmizdə insan haqlarına verilən dəyərin əsas göstəricisidir. Azərbaycan Respublikası 2001-ci ildən "İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında Avropa Konvensiyasına" qoşulub. Ölkəmizdə insan hüquq və azadlıqlarının qorunması ilə bağlı apardığı ardıcıl işlər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Respublikamız 300-dən çox beynəlxalq müqavilənin iştirakçısı və nüfuzlu təşkilatların üzvüdür. Bu sahədə insan hüquqlarının müdafiəsinin mexanizmləri ilə sıx əməkdaşlıq edir. İnsanların siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, onların hüquqi biliklərini, sosial-siyasi fəallığını gücləndirmək, tolerantlığı təşviq etmək, medianın rolu, vətəndaş təhsili, eləcə də din və milli dəyərlərin düzgün istifadə olunması ilə mümkündür. Ölkəmizdə cəmiyyətin demokratik və stabil inkişafı üçün bu istiqamətdə geniş tədbirlər görülür.

Respublikamızda demokratik, müstəqil inkişaf edən, vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının qorunması cəmiyyəti qurulub. Vətəndaşların ictimai faydalı fəaliyyətlərinin stimullaşdırılması və onların hüquqlarının, əmlaklarının qorunması qəbul edilmiş qanunvericiliklə təmin olunur. Respublikamızda vətəndaşların siyasi proseslərə cəlb olunmasında mətbuatın, informasiya vasitələrinin kifayət qədər rolu var. Vətəndaşlarımızın eksəriyyəti məhz kütləvi informasiya vasitələri vasitəsilə kifayət qədər məlumat alırlar. Sənəti savadlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi də bu proseslərdə öz sözünü deyir. Azərbaycanda siyasi mədəniyyətin inkişafı prioritet məsələlərdən sayılır.

Siyasi mədəniyyətin əsas amillərindən sayılan siyasi partiyalara, sosial qruplara, təsisatlara Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq sərbəst şəkildə fəaliyyət göstərmələri üçün geniş imkanlar yaradılıb, dövlət tərəfindən maliyyə dəstəyi göstərilir. Respublikamız müstəqillik qazandığı gündən insanların siyasi hüquqlarının qorunmasına xüsusi diqqət yetilir. Ümumxalq səsvermə yolu ilə qəbul edil-

miş Konstitusiyamız, vətəndaşların dövlət idarəetməsində və ictimai həyatında seçilmək və seçmək hüquqları, azad söz, həmçinin dövlət orqanlarına müraciət hüquqlarını təmin edir. İnsanların hüquq və azadlığının qorunması sahəsində ümumxalq səsverməsi ilə qəbul olunmuş Konstitusiyamızdan sonra Azərbaycan Respublikasının Konstitutsiya Məhkəməsi mühüm yer tutur. Konstitutsiya Məhkəməsinin qərarları bütün hüquq subyektləri tərəfindən qeyri şərtsiz yerinə yetirilməlidir.

Konstitutsiya Məhkəməsi Konstitusiyamıza zidd olan qeyri-qanuni hüquqi aktları ləğv edir. Ulu öndər Heydər Əliyevin "Azərbaycan Respublikasında insan hüquqlarının müdafiəsi üzrə Milli Fəaliyyət Planı" sonrakı illərdə möhtərəm prezidenti-miz İlham Əliyev tərəfindən daha da uğurla davam etdirilir. Bütün qeyd olunanlarla yanaşı, insanların hüquq və azadlıqlarının təmin olunması üçün insan faktoru və siyasi proseslərin bütün iştirakçılarının cəmiyyətdə rolu vacib amillərdən biri sayılır.

Rüstəm HACIYEV

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
MEDIANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MALİYYƏ YARDIMI İLƏ